

Långsiktighet och stadga i arbetet framåt - en myndighet för romska frågor Ds 2019:15

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har beretts tillfälle att yttra sig över departementspromemorian ”Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor” (DS 2019:15). Förbundets synpunkter lämnas med fokus på de delar som handlar om kommuner och regioner.

Sammanfattning

- SKL avstyrker förslaget om att inrätta ett nationellt center för romska frågor i form av en statlig förvaltningsmyndighet. (4.2)
- SKL anser att de frågor som ett nationellt center för romska frågor ska arbeta med kan organiseras inom befintlig myndighetsstruktur. (4.2)
- SKL anser att den pågående utredningen ”Samordning, utveckling och uppföljning för en stärkt minoritetspolitik” ska slutföras innan det går att ta ställning till vilken befintlig myndighet som ska ansvara för frågorna. (4.2)
- SKL anser att kommuner bör få stöd i arbetet med romska frågor och att fler kommuner kan bli så kallade utvecklingskommuner. (4.2)
- SKL tillstyrker förslaget om att verksamheten, oavsett myndighetsstruktur, ska drivas i nära kontakt med den nationella minoriteten romer, säkerställa en lokal förankring och nå lämplig geografisk spridning. (4.3)
- SKL anser att den pågående utredningen ”Samordning, utveckling och uppföljning för en stärkt minoritetspolitik” ska slutföras innan det går att ta ställning till eventuell värd- respektive och nämndmyndighet. (4.4, 4.5)
- SKL anser att kommuner och regioner måste få ekonomiska möjligheter att medverka i det utvecklingsarbete som föreslås och ersättas fullt ut för de merkostnader som uppstår. (5)

En myndighet för romska frågor (kap 4.2)

SKL delar utredningens bedömning om att det saknas stadga och långsiktighet i arbetet med att tillförsäkra minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. SKL delar också bedömningen att en statlig instans ska ha ett nationellt ansvar att främja arbetet med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer och fungera som ett stöd i arbetet med att motverka antiziganism. SKL delar

Ert dnr:

dock inte utredningens slutsats om att det ska ske genom att inrätta en ny förvaltningsmyndighet. SKL anser att de insatser som föreslås och kommer att behövas istället kan skötas inom befintlig myndighetsstruktur. Redan idag finns statliga myndigheter som har uppdrag inom detta område, t.ex. DO och Länsstyrelsen i Stockholm. Därtill pågår en utredning, ”Samordning, utveckling och uppföljning för en stärkt minoritetspolitik”, som har till uppgift att analysera och föreslå hur ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av hur minoritetspolitiken ska organiseras. SKL anser att statens organisering av arbetet med de romska frågorna måste ingå i organiseringen av minoritetspolitiken och att den pågående utredningen därför måste inväntas. Det behöver dock inte innebära att det bildas en eller flera nya myndigheter men utredningen ”Samordning, utveckling och uppföljning för en stärkt minoritetspolitik” måste slutföras innan det går att ta ställning till vilken befintlig myndighet som ska ansvara för de romska frågorna.

Arbetet med nationella minoriteter sker till stor del i kommunerna och det finns behov av stöd och utvecklingsinsatser. Det ansvaret ligger idag på Länsstyrelsen i Stockholm som tillsammans med Sametinget har ett nationellt uppdrag för minoritetspolitiken. Till exempel har möjligheten att vara så kallad utvecklingskommun för romsk inkludering lett fram till nya arbetssätt och bättre fungerande samråd. Intresset har också varit stort när kommuner utsetts till att vara så kallade utvecklingskommuner. SKL som varit delaktig i det utvecklingsarbetet anser att det är viktigare att stödja den typen av insatser än att fokusera på att bygga upp helt nya myndigheter. Inte minst eftersom varje ny myndighet också innebär nya kontaktytor och ökad administration för kommuner och regioner.

Förbundets ställningstagande (4.2)

- SKL avstyrker förslaget om att inrätta ett nationellt center för romska frågor i form av en statlig förvaltningsmyndighet.
- SKL anser att de frågor som ett nationellt center för romska frågor ska arbeta med kan organiseras inom befintlig myndighetsstruktur.
- SKL anser att den pågående utredningen ”Samordning, utveckling och uppföljning för en stärkt minoritetspolitik” ska slutföras innan det går att ta ställning till vilken befintlig myndighet som ska ansvara för frågorna.
- SKL anser att kommuner bör få stöd i arbetet med romska frågor och att fler kommuner kan bli så kallade utvecklingskommuner.

Romskt inflytande och delaktighet säkerställs (4.3)

De nationella minoriteterna ska ges inflytande i frågor som berör dem. Merparten av välfärdsproduktionen sker i kommuner och regioner. Utredningen konstaterar också att kommuner är centrala i arbetet med att förbättra romers livssituation och levnadsvillkor och att de verkar nära de enskilda medborgarna. Det är därför viktigt

Ert dnr:

med lokal förankring och att såväl de romska grupperna som kommuner och regioner får vara delaktiga när staten, oavsett myndighetsstruktur, planerar olika insatser.

Förbundets ställningstagande (4.3)

- SKL tillstyrker förslaget om att verksamheten, oavsett myndighetsstruktur, ska drivas i nära kontakt med den nationella minoriteten romer, säkerställa en lokal förankring och nå lämplig geografisk spridning.

Myndigheten för romska frågor och värdmyndighet (4.4, 4.5)

Utredningen föreslår att myndigheten ska vara en nämndmyndighet och ligga under en värdmyndighet. Tänkbara värdmyndigheter lyfts fram och där ingår även en tilltänkt myndighet för minoritetsfrågor. Av de myndigheter som utredningen går igenom är det enligt utredningen tre myndigheter som utmärker sig,

Diskrimineringsombudsmannen (DO), Forum för levande historia (FLH) och den föreslagna nya myndigheten för minoritetsfrågor (MFM). De finner att den senare är mest lämplig. SKL vill poängtera att en ny myndighet för minoritetsfrågor (MFM) ännu inte har föreslagits av den pågående utredningen ”Samordning, utveckling och uppföljning för en stärkt minoritetspolitik”. Som tidigare påpekats är den pågående utredningens syfte att åstadkomma en ändamålsenlig organisering av uppgifterna för att bidra till en stärkt minoritetspolitik. Innan den utredningen är klar är det därför inte möjligt att ta ställning till förslaget om nämndmyndighet respektive värdmyndighet.

- SKL anser att den pågående utredningen ”Samordning, utveckling och uppföljning för en stärkt minoritetspolitik” ska slutföras innan det går att ta ställning till eventuell värd- respektive och nämndmyndighet.

Myndighetens uppgifter (4.7, 4.8, 4.9, 4.10, 4.11, 4.12)

SKL delar utredningens bedömning av vilka typer av insatser som behövs. Att stärka den nationella minoritetens egenmakt med fokus på kvinnor och barn, att stärka det romska civilsamhället, bidra till fler mötesplatser, synliggöra antiziganism, diskriminering och utsatthet samt öka kunskapen om romers kultur, språk och historia är alla viktiga insatser. Oavsett vilken nationell aktör som ansvarar för frågorna anser SKL att de som är ansvariga måste ha kunskap om de förutsättningar som finns på den lokala och regionala nivån. Inte minst när det gäller utvecklingsarbete och uppföljning. Kommuner och regioner måste involveras i de insatser som planeras.

Ert dnr:

Kostnadsberäkning och konsekvensanalys (5)

Kommuner och regioner bedöms inte få några ökade kostnader i och med inrättandet av en ny myndighet. SKL vill betona att en ny myndighet innebär fler kontaktytor för kommuner och regioner, att fler uppgifter kommer att efterfrågas och samlas in och att kostnaderna för administrationen därmed kommer att öka. Dessutom är ju syftet med förslagen att uppnå en ambitionshöjning inom området vilket innebär ökade kostnader. SKL anser att kommuner och regioner måste få ekonomiska möjligheter att medverka i det utvecklingsarbete som föreslås och ersättas fullt ut för de merkostnader som uppstår.

Förbundets ställningstagande (5)

- SKL anser att kommuner och regioner måste få ekonomiska möjligheter att medverka i det utvecklingsarbete som föreslås och ersättas fullt ut för de merkostnader som uppstår.

Sveriges Kommuner och Landsting

Anders Knape
Ordförande

Vänsterpartiet lämnar särskilt yttrande enligt bilaga.